

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir Politikaları Genel Müdürlüğü

Sayı : 80846629-610/741
Konu : Yazılı Soru Önergesi

18.06.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İlgi: 03.06.2013 tarihli ve 43452547-120.00-126548 sayılı yazınız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının ilgi kayıtlı yazısı ekinde alınan, Ankara Milletvekili Sayın Aylin NAZLIKA tarafından tarafıma tevcih edilen 7/23878 esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin görüşlerim aşağıda yer almaktadır.

Devletin kamu görevini yerine getirmesi için gerekli olan finansman ihtiyacının, vergi yükünün en adil biçimde bölüşümünü de sağlayarak karşılamak, vergi sisteminin temel amacıdır. Bu temel amaç bağlamında, kimi spesifik politikaların uygulama aracı olarak diğer yöntemlerin yanı sıra vergi harcamaları da bir araç olarak kullanılmaktadır.

Anayasamızın 2 nci maddesinde belirtilen “ Sosyal Devlet “ ilkesinin yerine getirilebilmesi için uygulanan yöntemlerden biri olan vergi harcaması; belirlenmiş mükellef gruplarına veya faaliyetlere fayda sağlayan vergi muafiyeti, vergi istisnası, vergi erteleme gibi uygulamalardır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 15 inci maddesiyle, mali şeffaflığın ve hesap verilebilirliğin artırılması ile kaynakların verimli ve adil paylaşılması amacıyla vergi harcamalarının bütçe kanunlarında yer alması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu hüküm neticesinde, 2007 yılında Bakanlığımızca, kanunlarda yer alan istisna, muafiyet ve indirimler nedeniyle oluşan bütün vergi harcamalarının tahmin edilmesine yönelik kapsamlı bir çalışma yapılmış ve her bir kanun itibarıyla vergi harcaması kapsamında değerlendirilen hükümler liste haline getirilmiştir.

Bu çalışmalardan sonra, öncelikle Gelir Vergisi, Kurumlar Vergisi, Katma Değer Vergisi ve Özel Tüketim Vergisi Kanunlarında yer alan vergi harcamasına konu hükümler olmak üzere, tüm vergi kanunlarında ki vergi harcamasına konu hükümlere ilişkin tutarların hesaplanması amacıyla, başta TÜİK olmak üzere ilgili kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütlerinden veriler temin edilmiştir. Temin edilen bu veriler, gelir bütçesinin hazırlanmasında kullanılan yöntemlere paralel olarak, “ vazgeçilen gelir yöntemi “ tekniği ile değerlendirilmiş ve vergi harcamasına esas teşkil eden tutarlar hesaplanmıştır. Bu çalışmalar yapılırken birçok ülkede olduğu gibi savunma ve askeri amaçlı vergi istisnaları vergi harcaması kapsamı dışında tutulmuştur.

2007 yılında yapılan bu ayrıntılı çalışmaların yöntem ve tekniğinin belirtilmesi ve kamuoyuyla paylaşılması amacıyla vergi harcamaları raporu hazırlanmış ve yayınlanmıştır.

2008 ve sonrası yıllarda 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanununun 15 inci maddesi uyarınca vergi kanunları her yıl için ayrı ayrı gözden geçirilmiş, vergi harcaması listeleri ve tutarları güncellenerek, ana vergi kalemleri bazında vergi harcama tahmin cetvelleri hazırlanmış ve her yılın bütçe kanunu tasarılarına eklenmiştir. Söz konusu yıllar için ayrıca bir vergi harcaması raporu ise yayınlanmamıştır.

Yukarıda da açıklandığı üzere vergi harcamaları listeleri hazırlanırken, hangi sosyal ve ekonomik grupların desteklendiğinden ziyade “vazgeçilen gelir yöntemi” esas alınmıştır. Vergi harcaması mahiyetinde değerlendirilebilecek indirim, istisna ve muafiyet gibi hükümlerden hangi sosyal ve ekonomik grupların yararlanabileceği ise ilgili kanunlarda tüm şekil ve şartları ile açıklanmıştır.

Vergi harcama raporlarına kaynak teşkil edebilecek; getirilen, değiştirilen ya da kaldırılan vergi harcaması mahiyetindeki mevzuat değişiklikleri, sürekli olarak yakından takip edilmekte ve vergi harcama listeleri, veri akışına ve bilgi edinimine bağlı olarak devamlı bir şekilde güncellenmektedir. Yapılan çalışmalar sonucunda “Vergi Harcamaları Raporu” nun hazırlanması durumunda ise söz konusu rapor kamuoyuyla paylaşılacaktır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı